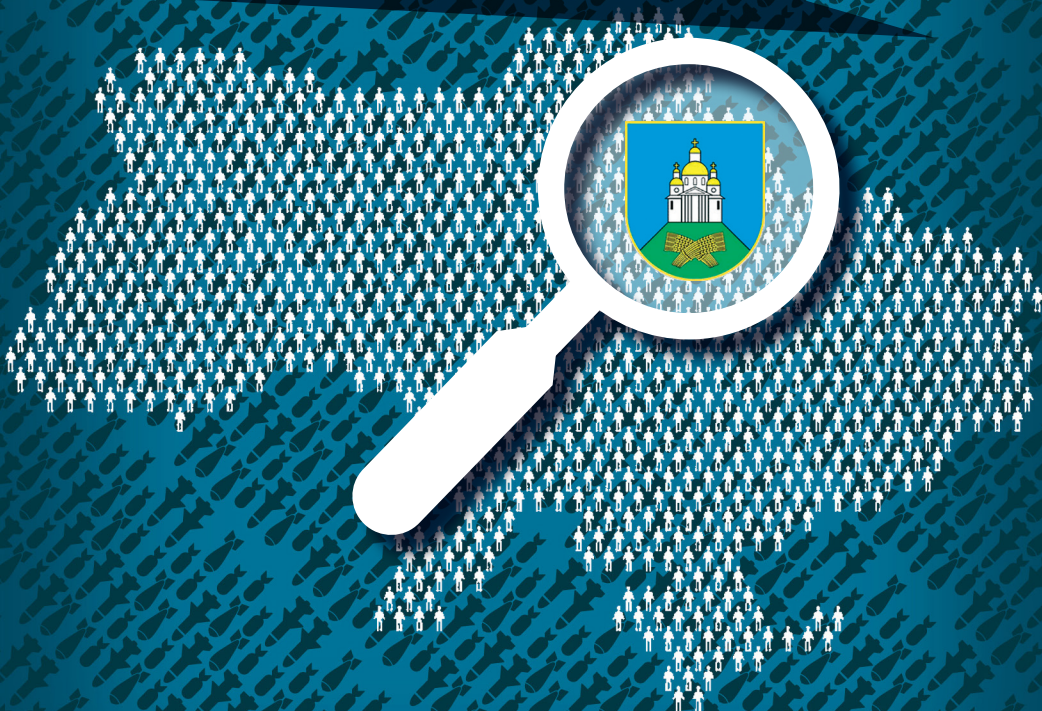

Моніторинговий звіт
**СТАНУ ДОТРИМАННЯ
ПРАВ ЛЮДИНИ**
у Садівській сільській територіальній громаді
Сумській області

2024 р.

Моніторинговий звіт стану дотримання прав людини у Садівській сільській територіальній громаді Сумської області / Наталія Єсіна/ Дмитро Мурач / – 50 с.

Авторський колектив: **Наталія Єсіна**, експертка з методології Місцевого індексу прав людини.

Дмитро Мурач, юрист приймальні УГСПЛ в м. Суми

Звіт підготовлено в межах проекту “Правосуддя для людей, які постраждали від російської агресії” за підтримки чеської організації “People in Need”.

Моніторинг стану дотримання прав людини у **Садівській** сільській громаді Сумської області проводився за методологією інструменту “Місцевий індекс прав людини” за напрямом: **Безпека**

Звіт відображає стан дієвості місцевих політик у сфері дотримання прав людини у **Садівській** сільській територіальній громаді та визначає необхідні заходи задля підвищення ефективності роботи депутатського корпусу, виконавчих органів сільської ради та голови громади щодо дотримання прав та гарантій мешканців громади.

Термін проведення моніторингу: 01 лютого 2024 р. – 1 червня 2024 року.

Громадська приймальня УГСПЛ в м. Суми провела моніторинг безпеки в Сумській та Садівській громадах Сумської області.

В Садівській громаді оповіщення населення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації, в тому числі, щодо повітряних тривоги, відбувається в інтернеті. Ведеться робота над облаштуванням в громаді технічної системи оповіщення – гучномовців. Це справа дороговартісна для невеликої громади. Але думки місцевих мешканців розділились: є думки, що в прикордонному регіоні повітряні тривоги дуже часті, сирени працюють постійно, і це пригнічує, лякає та “давить на психіку”. В планах громади – провести опитування громадської думки на цю тему та визначитися з необхідністю закупки дороговартісної системи.

“Садівська сільська громада активно включилась в процес дослідження, спеціалісти різних відділів, дотичних до безпекових заходів проаналізували свою роботу, згідно з нашим інструментом. Завдяки їх доповненням, звіт вийшов максимально повний”, – відмітила Наталія Єсіна, експертка проєкту, – “Щодо Сумської громади, майже всі данні ми дізнавались з відкритих джерел. На жаль, звіти та програми за останні два роки на сайті Сумської міської ради закриті “з безпекових питань”, що ускладнило роботу. Довелось збирати інформацію буквально по крупинцях, але команда впоралась. Долучились до дослідження правоохоронці з ГУ НПУ в Сумській області, а також спеціалісти з комунікації ГУ Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Сумській області. Вони надали інформацію щодо співпраці та спільних дій в безпековій сфері”.

Так, наприклад, у 25 закладах загальної середньої освіти Сумської громади в цьому році розпочався проєкт “Офіцер безпеки”. Він проєкт розрахований на 2024-2025 роки, мета – зробити освітній простір безпечнішим для учнів та вчителів. На офіцерів безпеки покладені обов’язки та повноваження, тож до старту проєкту, освітяни провели опитування батьків щодо їх ставлення до новозмін. У вересні 2023 року Сумська міська рада запустила чат-бот “Суми 15-80”. У ньому є інформація про роботи комунальних, транспортних і соціальних служб. У чат-боті можна подати звернення до міськради щодо проблем у місті. В тому числі, з безпекових питань. Крім того, з початку 2023 року в місті налагоджують роботу світлофорів так, аби вона не залежала від відключень електроенергії.

Для проведення аналізу зусиль місцевої влади щодо забезпечення безпекових умов в їх громадах використовується методика Місцевого індексу прав людини. Команда дослідників аналізує місцеві політики, збирає інформацію з відкритих джерел, відправляє інформаційні запити. Досліджуються рішення та дії місцевої влади щодо укріптів, евакуації, технічного забезпечення повідомлень для місцевих мешканців про тривогу, організація процесів евакуації, співпраці з правоохоронцями та рятувальниками тощо.

Планується, що дослідження допоможе виявити як найбільш критичні прогалини, так і вдалі практики в сфері безпеки. У звітах також сформульовані рекомендації, які мають вдосконалити співпрацю влади, правоохоронців та громадського сектору.

Цей процес відбувається в тому числі в рамках реалізації стратегічного плану діяльності Ради ВПО в Сумській міській територіальній громаді та Ради ВПО Сумської області, а також участі організації “Північна правозахисна група”, на базі якої працює приймальня, в діяльності Коаліції 1325, зокрема, реалізації регіонального плану заходів “Жінки, мир, безпека”.

Зміст

ВСТУП.....	5
МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	6
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРОМАДУ.....	8
РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ БЕЗПЕКА.....	11
ВИСНОВОК.....	49

Вступ

Введення воєнного стану в Україні кардинально змінило місцеві політики у різних галузях життєдіяльності суспільства. Органи місцевого самоврядування змушені були переглянути свою діяльність, переорієнтувавши ресурси для підтримки постраждалого цивільного населення, допомоги військовим, а також зведення економіки в режим повної готовності до викликів війни.

З огляду на стратегічне значення прикордонних регіонів, на перший план виходить забезпечення безпеки мешканців. Основне завдання місцевих органів самоврядування за таких обставин – це захист життя та прав жителів області. Для цього вони мають підтримувати ефективну роботу виконавчої гілки влади на місцях, а саме: органів правопорядку, екстреного реагування, медичних установ, а також власного апарату. Поряд з цим, для органів місцевого самоврядування пріоритетним залишається збереження громадського порядку, адже це є основою стабільного життя місцевих жителів. Під час воєнного стану необхідно також налагоджувати ефективну співпрацю з центральною владою та військовими частинами для узгодженого реагування на можливі загрози.

Особливо важливо забезпечити якісне інформування населення та координувати дії під час кризових ситуацій. Також має бути оперативне постачання ресурсів для ефективного управління ними за настання надзвичайних ситуацій.

Отже, під час повномасштабного вторгнення органи місцевого самоврядування зобов'язані вживати всі необхідні заходи для безпеки і захисту жителів Сумської області.

Методологія дослідження

Дослідження стану дотримання прав людини у **Садівській** сільській територіальній громаді проводилось за методологією “Місцевий індекс прав людини” <http://hro.org.ua>

Особливості інструменту “Місцевий індекс прав людини”

Місцевий індекс прав людини – це моніторинговий інструмент, що дозволяє визначити стан дотримання прав людини на рівні територіальних громад України та спроєктувати діяльність органів місцевого самоврядування у фокусі забезпечення дотримання прав мешканців громади.

Методологія створена на основі кращих іноземних та вітчизняних практик моніторингу прав людини на місцевому рівні та враховує специфіку роботи органів місцевого самоврядування під час збройного конфлікту.

Індикатори методології базуються на стандартах міжнародних та регіональних договорів у сфері прав людини, актах національного законодавства та стратегічних документах. Методологія Місцевого індексу прав людини була розроблена експертами Української Гельсінської спілки з прав людини за участю незалежних експертів.

Мета дослідження: Оцінити стан дотримання прав людини на рівні територіальної громади та рівень виконання позитивних зобов'язань органами місцевого самоврядування міжнародних і національних актів у сфері прав людини.

Напрями дослідження: Безпека

Методи збору інформації:

- Аналіз інформаційних ресурсів (сайти, ЗМІ, інформаційні бюлетені тощо).
- Аналіз офіційних документів (програми, розпорядження, накази, офіційні відповіді на запити, звіти тощо).
- Аналіз звітів незалежних громадських організацій.
- Опитування, фокус групи.
- Спостереження: відкрите або приховане.
- Експерименти.

Особливості оцінки за методологією:

1. За підсумками проведеного аналізу експертами виставляється бал від 0 до 1.

Бали виставляються з метою визначення підсумкового рівня стану дотримання прав людини на рівні громади та слугують громаді орієнтиром для покращення роботи.

2. За підсумками моніторингу формується мапа рекомендацій (чек-листи поліпшення) для покращення місцевих політик у сфері дотримання прав людини.

Результати проведеного моніторингу та мапи рекомендацій є публічними та доступні на сайті Української Гельсінської спілки з прав людини <https://www.helsinki.org.ua> та сайті "Національний індекс прав людини" <http://hro.org.ua>.

Інформація про громаду

Садівська сільська громада – територіальна громада в Україні, в [Сумському районі Сумської області](#).

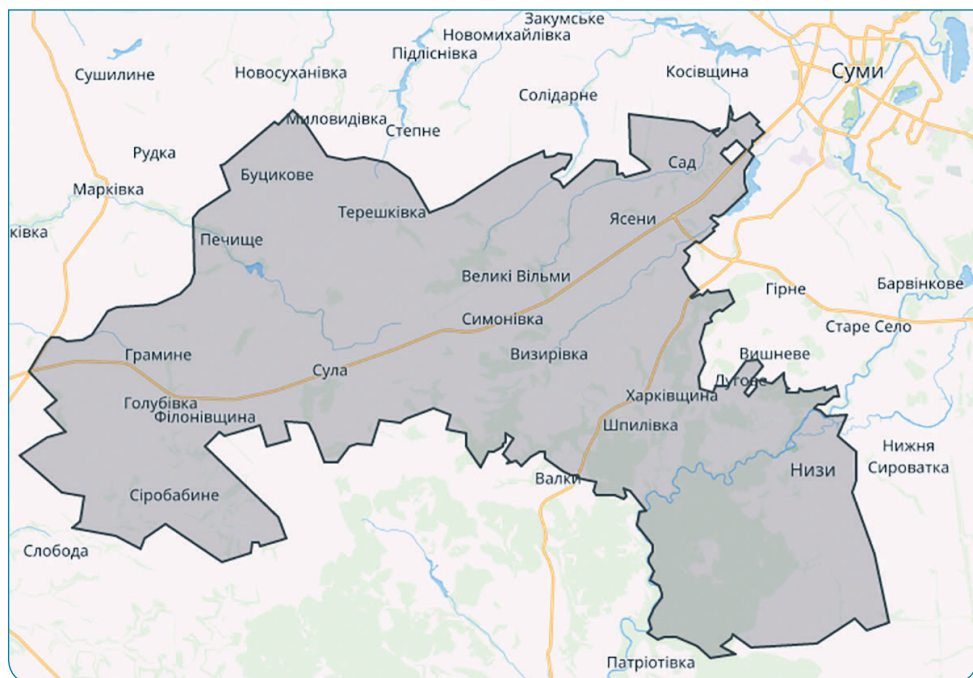

- Центр громади – **село Сад**
- Площа територіальної громади **37,596 км²**
- Кількість населення станом на 01.07.2023 становить **11,096 тис.** осіб, з них:
 - ВПО – станом на 01.01.2024 в громаді обліковується **853** внутрішньо переміщених осіб, в т.ч. діти – **258** осіб.
 - пенсіонерів – **3166** осіб;
 - інвалідів ВВВ – **1** особа;
 - учасників бойових дій – **242** особи;
 - людей з інвалідністю – **458** осіб;
 - неповних сімей – **105**;
 - дітей з неповних сімей – **138** осіб;
 - багатодітних сімей – **81**;
 - дітей з багатодітних сімей **257** осіб;
 - дітей з інвалідністю – **44** осіб;
 - одиноких / багатодітних матерів – **7** осіб.

Садівська сільська територіальна громада розташована в південно-східній частині Сумської області. Межує з Степанівською, Миколаївською, Лебединською, Нижньосирватською та Сумською територіальними громадами.

До складу громади входить **33** населені пункти.

Відстань від населених пунктів громади до обласного центру м. Суми шосейними шляхами складає: с. Сад – 7 км; с. Ясени 12 км; с. Журавлине (Москалівщина) – 12 км; с. Любачеве – 9 км; с. Єлисеєнкове – 11 км; с. Шапошникове – 15 км; с. Никонці – 15 км; смт. Низи – 22 км; с. Лугове – 16 км; с. Великі Вільми – 17 км; с. Великий Яр – 15 км; с. Павлючки – 15 км; с. Симонівка – 17 км; с. Терешківка – 25 км; с. Буцикове – 28 км; с. Сула – 23 км; с. Доценківка – 22 км; с. Зелена Роща – 24 км; с. Печище – 29 км; с. Шпилівка – 16 км; с. Бровкове – 14 км; с. Визирівка – 20 км; с. Облоги – 20 км; с. Ополонське – 16 км; с. Харківщина – 18 км; с. Голубівка – 31 км; с. Грамине – 30 км; с. Філонівщина – 28 км; с. Сіробабине – 34 км; с. Деркачі – 33 км; с. Коломийці – 35 км; с. Маньки – 37 км; с. Федірки – 36 км.

На території громади розміщені природно-заповідні території (4 об'єкти природно-заповідного фонду): орнітологічний заказник загальнодержавного значення “Журавлиний” (258,0 га), гідрологічний заказник місцевого значення “Ворожбянський” (2396,0 га), гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення “Джерело Барвінкове-2” (0,02 га) та частка геологічної пам'ятки природи місцевого значення “Шпилі Полтавського ярусу” (15,100 га).

Об'єкти інфраструктури, що забезпечують життєдіяльність Садівської сільської територіальної громади: енергозабезпечення (у тому числі постачання теплової енергії): ГЕС – **1**; котельні – **11**. Водопостачання та водовідведення: насосні станції – **3**; свердловини **20**. охорона здоров'я: амбулаторії – **3**; фельдшерські пункти – **6**.

Мережа закладів освіти Садівської сільської ради становить: **4** заклади дошкільної освіти та **3** структурних підрозділи в закладах загальної середньої освіти, **4** ліцеї, **3** філії, **2** заклади позашкільної освіти, централізована бухгалтерія.

Під соціальним супроводом знаходяться **2** дитячі будинки сімейного типу, в яких на вихованні перебуває **16** дітей. По всіх вихованцях здійснено оцінку потреб.

Базові заклади культури, до яких належать **8** клубних установ (**4** сільських та **1** селищний будинок культури, **2** сільських клуби, **1** об'єкт дозвіллевої роботи), **7** бібліотек (6 сільських та **1** селищна).

Результати моніторингу

Рівень моніторингу: **БАЗОВІ ПОТРЕБИ ЛЮДИНИ**

Напрямок моніторингу: **БЕЗПЕКА ГРОМАДИ**

Експерти провели аналіз місцевих програм, які спрямовані на забезпечення громадської безпеки у громаді, – [Безпечна громада на 2022-2024 роки](#), [«Поліцейський офіцер громади» Садівської сільської ради на 2021-2023 роки у новій редакції](#), також окремі моменти щодо безпеки зазначені в [Стратегії сталого розвитку Садівської сільської територіальної громади на 2023-2027 роки](#).

**Чи діє у громаді місцева політика
громадської безпеки?**

Програма [Безпечна громада на 2022-2024 роки](#) (далі – Програма) спрямована на підвищення рівня публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, протидії злочинності на території сільської ради. Метою Програми зазначена співпраця на засадах партнерства сільської ради, правоохоронних органів, підприємств, організацій та установ різних форм власності.

Також в описі Програми зазначена реалізація проекту «Поліцейський офіцер громади», який впроваджується на території Садівської сільської ради та направлений на безпеку та захист населення, побудову сталої співпраці з громадою для створення спільного

безпечного середовища, потребує впровадження системи відеоспостереження. Поліцейський офіцер громади має повноваження у сферах виявлення кримінальних проступків, безпеки дорожнього руху, превентивної роботи з дітьми, контролю за обігом зброї.

Але серед заходів Програми, спрямованих на реалізацію мети, визначений лише один – створення системи відеоспостереження на території Садівської сільської ради та завдання в межах цього заходу, а саме: встановлення камер відеоспостереження, створення вузлів системи відеоспостереження, встановлення відеореєстратора, забезпечення відео нагляду за об'єктами, які потребують контролю, об'єктами благоустрою, посилення безпеки дорожнього руху. Такий захід не відповідає меті, адже не стосується налагодженню співпраці ОМС та правоохоронних органів, організацій та підприємств. В той же час, як зазначено в програмі, цей захід спрямований на подальшу реалізацію проекту “Поліцейський офіцер громади” в частині забезпечення відеоспостереження, що в якійсь мірі має підвищувати рівень публічної безпеки.

Окреме рішення виконавчого комітету про схвалення проекту змін до [Програми «Поліцейський офіцер громади» Садівської сільської ради на 2021-2023 роки у новій редакції](#) було прийнято в листопаді 2023 року. Як зазначено в документі, в основу реалізації Програми покладено принцип об'єднання зусиль органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів, підприємств, організацій та установ різних форм власності, громадськості для забезпечення охорони громадського порядку та профілактики злочинності. Метою Програми є запобігання та припинення адміністративних правопорушень і злочинів, захист життя та здоров'я громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань. Забезпечення ефективної підтримки органом місцевого самоврядування та населенням діяльності органів внутрішніх справ на території Садівської сільської ради спрямоване на підвищення загального рівня правопорядку в

населених пунктах громади, захист життя, здоров'я, честі і гідності населення, забезпечення профілактичної роботи по попередженню злочинності та комплексного підходу до розв'язання проблем, пов'язаних з питаннями безпеки. Програма містить чимало важливих завдань, але доволі обмежену кількість заходів – закупівлю канцтоварів та пально-мастильних матеріалів.

3. Завдання та заходи щодо реалізації Програми

Серед основних завдань Програми:

- постійна співпраця поліцейських офіцерів з громадою;
- інтеграція поліції в суспільство;
- задоволення безпекових потреб громадян;
- ефективне та консолідоване вирішення локальних проблем громади.

Важливою складовою ефективної діяльності поліцейських офіцерів громади є їх матеріально-технічне забезпечення:

1) придбання канцтоварів для роботи 2 поліцейських офіцерів громади;
2) придбання паливно-мастильних матеріалів для службового автотранспорту поліцейського офіцера громади (150 л/міс. на 1 автомобіль) в межах фінансового ресурсу громади.

3) технічне обслуговування службового автотранспорту поліцейських офіцерів громади

Спільна реалізація проектів, спрямованих на протидію правопорушенням, негативним явищам, та забезпечення безпеки громади.

Громада повідомляє поліцейського офіцера громади про проблеми у сфері безпеки та сприяє:

- попередженню правопорушень шляхом створення таких умов, які є некомфортними та небезпечними для правопорушників;
- застосуванню сучасних технологій для зниження кількості правопорушень;
- створенню безпечного дорожнього середовища в громаді та протидії порушенням правил дорожнього руху;
- допомозі людям похилого віку та попередженню правопорушень щодо них;
- створенню маршрутів патрулювання з урахуванням думки громади;
- протидії негативним соціальним явищам (алкоголізм, наркоманія);
- популяризації здорового способу життя;
- профілактиці правопорушень у сфері благоустрою;
- правовій освіті дітей та дорослих;
- протидії жорстокому поводженню з тваринами;
- розшуку зниклих дітей, дорослих, які заблукали.

Додаток 2 до Програми

Напрямки діяльності та заходи Програми «Поліцейський офіцер громади» Садівської сільської ради на 2021-2023 роки

Назва напрямку діяльності	Перелік заходів програми	Строки виконання програми	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Орієнтовані щорічні обсяги фінансування (вартість), тис.грн.			Очікуваний результат
					2021	2022	2023	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Покращення умов роботи поліцейських офіцерів громади на території Садівської сільської ради	1. Придбання паливно-мастильних матеріалів для службового автотранспорту поліцейських офіцерів громади	2021-2023 роки	Садівська сільська рада	Бюджет Садівської сільської територіальної громади	10,0	120,0	137,1	Забезпечення умов для ефективного виконання своїх обов'язків поліцейських офіцерів громади на території Садівської сільської ради
	2. Придбання кашпогарів	2021-2023 роки	Садівська сільська рада		2,0	6,0	6,0	
	3. Технічне обслуговування службового автотранспорту поліцейських офіцерів громади	2021-2023 роки	Садівська сільська рада				20,00	
Всього:					12,0	126,0	163,1	

Секретар виконкому

Валентина МЕЛЬНИК

Скріншот офіційних документів з сайту ОМС

[Стратегія сталого розвитку Садівсько сільської територіальної громади на 2023-2027 роки](#) (далі – Стратегія) першочергово спрямована на досягнення результативності місцевого економічного розвитку як процесу стратегічного партнерства влади, громади та бізнесу, однак в межах цього вектору передбачено заходи з забезпечення безпеки.

Серед заходів [Стратегії](#) у сфері забезпечення безпеки можемо виділити наступні: створення мережі споруд цивільного захисту та систем оповіщення; впровадження систем відеонагляду громади; приведення у відповідність наявних та укріплення захисних споруд цивільного захисту; створення безпечного освітнього середовища. У Стратегії визначено стратегічну ціль В.1. Зміцнення безпеки громади. У [звіті](#) щодо моніторингу реалізації Стратегії сталого розвитку Садівської сільської територіальної громади на 2023-2027 роки та Плану заходів на 2023-2025 роки з реалізації Стратегії сталого розвитку Садівської

сільської територіальної громади на 2023-2027 роки за підсумками 2023 року за стратегічною ціллю В.1 “Зміцнення безпеки громади” зазначено що реалізовано **5** заходів, **1** частково із **9** запланованих, тобто виконано на **67%**

Безпекова та екологічна громада – із 11 запланованих заходів реалізовано 5 заходів, 2 реалізовано частково.

За ціллю **В.1** «Зміцнення безпеки громади» реалізовано 5 заходів, 1 частково із 9 запланованих, а саме:

встановлено відеокамери та підключені до мережі інтернет у Нізівському ліцеї на суму 45,0 тис. гривень;

проведено поточний ремонт підвальних приміщень в Великовільнівському ЗДО (ясла-садок) «Сонечко» на суму 443,3 тис. гривень та у Нізівському ЗДО (ясла-садок) «Журавонька» проведені роботи по капітальному ремонту на суму 1373,0 тис. гривень;

виготовлено ПКД на будівництво ПРУ Нізівського ліцею на суму 150,0 тис. гривень;

проведено поточний ремонт підвального приміщення Садівського ліцею на суму 199,1 тис. гривень. Крім того, проведено капітальний ремонт підвального приміщення на суму 2175,1 тис. гривень ;

встановлено кнопки виклику у філіях Садівського ліцею в кількості 3 од. на суму 24,6 тис. гривень.

Скріншот офіційних документів з сайту ОМС

Звітування по пріоритетному напрямку “Забезпечення державної політики щодо законності, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян” завданню 1. “Забезпечення особистої безпеки громадян та протидія злочинності” здійснювалося двічі на рік прийняттям рішень сільської ради (як приклад рішення тридцять четвертої сесії восьмого скликання Садівської сільської ради від 10.11.2023 “Про стан виконання рішення двадцять четвертої сесії восьмого скликання Садівської сільської ради від 16.12.2022 “Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Садівської сільської ради на 2023 рік” (зі змінами), за [підсумками 9 місяців 2023 року](#)”.

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

1. Необхідно створити окремий розділ на сайті ради «Безпека громади» та викласти безпекові програми в текстовому PDF-форматі.
2. Запровадити практику залучення населення до прийняття рішень з поліпшення стану безпеки у громаді (створення робочих груп, дорадчих органів, проведення консультацій тощо).
3. Розширити перелік заходів, направлених на забезпечення реалізації мети та завдань програм.
4. Визначити результати реалізації програм: кількість заходів та осіб, які в них мають прийняти, яким чином проведення заходів вплине на досягнення мети програми.
5. Встановити строки виконання за кожним завданням, визначеним програма.
6. Забезпечити фінансування на виконання заходів програм.
7. Розробити систему оцінювання ефективності реалізації програм та визначити відповідальних осіб/підрозділів ради за проведення такої оцінки.
8. Оприлюднити на сайті ради звіти за підсумками реалізації програм у 2022-2023 роках.

Підсумковий бал:

1

Заходи з протидії правопорушенням у громаді заявлені в Програмі [Безпечна громада на 2022-2024 роки](#).

Чи здійснюються ОМС заходи щодо запобігання правопорушень у взаємодії з поліцією (community policing)?

В рамках реалізації цієї програми громада має сприяти: підвищенню співпраці на засадах партнерства сільської ради, правоохоронних органів, підприємств, організацій та установ різних форм власності задля забезпечення належного рівня безпеки на території громади.

Але програмою не передбачено комплекс заходів, що здійснюються на місцевому рівні з усіма зазначеними партнерами (детально проаналізовано в попередньому питанні).

Натомість [Програма «Поліцейський офіцер громади» Садівської сільської ради на 2021-2023 роки у новій редакції](#) передбачає лише матеріально-технічну підтримку – закупівлю канцтоварів та паливно-мастильних матеріалів. Але важливим буде підкреслити, що поліцейські офіцери громади які обслуговують Садівську ТГ постійній основі проводять патрулювання вулиць та доріг зазначеної громади, превентивні заходи на вчальних закладах, проводять роз'яснювальну роботу серед людей похилого віку як не стати жертвою злочинців та багато інших заходів які покладено на органи Національної поліції України. Okремо слід зазначити, що працівниками поліції на території громади проводяться профілактичні заходи в навчальних закладів, лекції з метою виховання правової свідомості серед молоді, ознайомлення з безпекою дорожнього руху та роз'яснюються правила поведінки

Щодо звітів, під час проведення моніторингу, на facebook-сторінці Садівської сільської ради (закрита від загального доступу, тому посилання відсутнє), ми виявили новину про те, що постійна комісія з питань законності прийняла звіти голови Сумської районної ради, керівників військової адміністрації, прокуратури та поліції. На порядок денний засідання були винесені питання щорічних звітів керівництва Сумського району, в т.ч. голови ради, керівників військової адміністрації, прокуратури та поліції. Розглянули виконання плану роботи за минулий та план на наступний рік, програму забезпечення виконання самоврядних повноважень тощо. Звіт Садівського сільського голови Крючкова І.О. опублікований на офіційному веб-сайті сільської ради.

Щодо вивчення думки населення, на офіційному сайті Садівської сільської ради є розділ “Громадські обговорення”, який містить звіти консультацій з громадськістю на різні теми. Виходячи зі [звітів](#), на сайті громади та було розміщене [оголошення](#) про проведення електронних консультацій з громадськістю, починаючи з 03.01.2023 по 18.01.2023, щодо проекту Плану заходів Садівської сільської ради щодо реалізації Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2024 року з метою отримання пропозицій та зауважень до проекту рішення. Станом на 19.01.2023 жодної пропозиції до проекту Плану заходів Садівської сільської ради щодо реалізації Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2024 року не надійшло.

Під час збору інформації для звіту нам стало відомо, що в рамках одного з проектів проводився гендерний аудит безпеки в громаді минулого року, на жаль, у відкритому доступі інформації немає, але з співбесід з дотичними до проекту активістками, ми дізнались, що окрему увагу звертали на гендерний баланс в ОМС, зокрема, в комісіях, які дотичні до безпекових питань.

Одночасно з цим, під час моніторингу відкритих джерел, ми виявили проведення заходів з учнями шкіл в громадах. Наприклад, зустріч з вихованцями Низівського ліцею на тему попередження протиправних дій з боку дітей та застереження їх від небезпеки (розмова про види правопорушень, які часто трапляються у шкільному середовищі та на вулиці, про правила безпечного поводження в Інтернеті, акцентувалась увага на видах відповідальності учнів та їх батьків та кримінальну відповідальність за скоєні правопорушення) відбулась [19.03.2024 року](#) та з учнями Голубівського та Сульського ліцеїв Садівської сільської ради [20.03.2024 року](#).

Серед заходів, які навели під час доопрацювання звіту, представники відділу освіти зазначили наступні: 12 квітня 2024 року спеціалістом з безпеки в освітньому середовищі управління освіти, культури, молоді та спорту Садівської сільської ради Сумського району Сумської області було організовано та проведено спільно з начальником відділу забезпечення заходів з попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту у Сумському районі центру забезпечення діяльності Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Сумській області навчання з командою реагування Низівського ліцею Садівської сільської ради Сумського району Сумської області. У ході проведення навчання було опрацьовано порядок дій раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти та алгоритм дій у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти.

З метою профілактики поведінки з вибухонебезпечними предметами в умовах воєнного стану та у повсякденному житті 05 березня 2024 року в Низівському ліцеї Садівської сільської ради для здобувачів освіти 1-4 класів відбувся тренінг за участі інспектора відділу вибухотехнічної служби ГУНП в Сумській

області. Діти отримали цінні знання щодо правил поведінки у разі виявлення вибухонебезпечних предметів та поради як зберегти життя собі та своїм близьким та друзям.

13 березня 2024 року Інспектор СЮП ВП Сумського РУП ГУНП в Сумській області було проведено профілактично-роз'яснювальної роботи зі здобувачами освіти 5-11 класів Низівського ліцею Садівської сільської ради Сумського району Сумської області. Метою зустрічі було попередження протиправних дій з боку дітей та застереження їх від небезпеки. Розмова йшла про види правопорушень, які часто трапляються у шкільному середовищі та на вулиці, про правила безпечного поводження в Інтернеті, акцентувалась увага на видах відповідальності учнів та їх батьків та кримінальну відповідальність за скоєні правопорушення. 17 квітня 2024 року інспектор відділу вибухотехнічної служби ГУНП в Сумській області та молодший інспектор кінолог кінологічного центру ГУНП в Сумській області провели пізнавальну лекцію для дітей із Садівського ліцею Сумського району Сумської області. У рамках проведення Тижня безпеки життєдіяльності та Дня цивільного захисту поліцейські ознайомили учнів 2-5 класів із переліком боєприпасів, які ворог використовує проти українців та тим, як діяти при виявленні невідомих та вибухонебезпечних предметів, також познайомився з поліцейською собакою яка допомагає поліціантам у роботі із затриманням злочинців, розшуку наркотичних засобів та вибухонебезпечних предметів. На спеціальних макетах інспектор вибухотехнічної служби ГУНП продемонструвала, як можуть виглядати різноманітні снаряди, міни, гранати, набої та яку небезпеку вони становлять. Молодший інспектор кінолог познайомив учнів з службовою собакою та продемонстрував його навички у затриманні злочинця.

Крім того, на сайті громади періодично розміщується інформація з попередження шахрайства.

Під час доопрацювання звіту ми отримали інформацію від Сумського РУП ГУНП в Сумській області, про те, що проведені правоохоронцями заходи постійно висвітлюється на офіційних сторінках як Сумського РУП ГУНП в Сумській області так і самого ГУНП в Сумській області, в соціальній мережі “facebook”. Ознайомитись ними можна за вказаними посиланнями: Сумське РУП ГУНП в Сумській області:

- <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064760380872>
- ГУНП в Сумській області – <https://www.facebook.com/policesumu>

Необхідна інформація для населення також розміщується в місцевих месенджерах, інтернет сторінках ТГ, в публічних місцях та доводиться під час особистих зустрічей.

Також у відповіді на запит нам зазначили, що згідно наказу МВС України № 650 від 28.07.2017, поліцейські офіцери громади звітують про свою роботу, два рази на рік, перед мешканцями громади та органами місцевого самоврядування. Під час зазначених звітів можуть бути присутні всі мешканці громади та задавати певні питання та отримати зворотній зв'язок. Реформа Національної поліції триває та направлена на безпеку та захист населення. Мета проекту “Поліцейський офіцер громади” який запущено і на території Садівської територіальної громади, полягає в тому, щоб офіцер поліції постійно знаходився поряд із мешканцями своєї територіальної громади, плідно співпрацював з мешканцями та орієнтувався на їхні потреби.

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

1. Створити на сайті ради розділ для висвітлення новин щодо стану безпекової ситуації та ініціатив, які проводяться виконавчими органами ради у даній сфері.
2. Розробити та впровадити план заходів з просвіти населення у сфері безпеки за різними напрямками.
3. Оприлюднити на сайті громади звіти з реалізації безпекових проєктів, зокрема, гендерного аудиту та цього звіту, хоча б частково.
4. Забезпечити стабільне проведення заходів community policing.
5. Заслуховувати звіти правоохоронних органів про стан законності, боротьби із злочинністю, охорони громадської безпеки і порядку та результати діяльності на відповідній території, за умови врахування виявлених проблем, недоліків в роботі і затвердження плану/планів роботи або усунення виявлені недоліки.

Підсумковий бал:

1

У [паспорті](#) Програми “Безпечна громада на 2022-2024 роки” за новою редакцією визначено наступні заходи щодо впровадження системи відеонагляду на території громади: встановлення камер відеоспостереження, створення вузлів системи відеоспостереження, встановлення відеореєстратора, забезпечення відео нагляду за об’єктами, які потребують контролю, об’єктами благоустрою, посилення безпеки дорожнього руху. Проте на сайті ми не знайшли квартальні або річні звіти щодо ходу виконання завдань в межах Програми. Попри це, у [Звіті про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії сталого розвитку Садівської сільської територіальної громади на 2023-2027 роки за 2023 рік](#) вказано, що на території громади було встановлено 6 одиниць камер, а також 2 одиниці в закладах освіти. Тож в громаді ведеться робота в цьому напрямі.

Чи були впроваджені ОМС сучасні технічно-інформаційні системи, які допомагають реагувати на тривожні події в місті?

За офіційною інформацією від Сумського районного управління ГУ НПУ в Сумській області, з метою реалізації принципу “Community policing” та впровадження проекту “Поліцейський офіцер громади” на території Садівської селищної територіальної громади, з 2022 року функціонує поліцейська станція яку обслуговують поліцейські офіцери громади. Даний проект направлений на поліпшення взаємодії між поліцією, суспільством та органами місцевого самоврядування. Згідно меморандуму між Садівською територіальною громадою та ГУНІ в Сумській області, фінансування щодо утримання поліцейської станції та службових автомобілів здійснюється спільно. На території Садівської ТГ, відсутній окремий короткий оперативного інформування, дзвінки до органів Національної поліції Украї-

ни надходять за допомогою “лінії 102”. На території Сумської області, зокрема на території Садівської ТГ працює система т.з. розумного управління патрулями. Всі виклики та переміщення нарядів моніторяться працівниками ГУНП в Сумській області за допомогою логістичних пристроїв. Світлофори на території громади відсутні.

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

- 1.** Провести аналіз місць найбільш підвищеної небезпеки та встановити освітлення та кнопки тривожної безпеки.

Підсумковий бал:

Чи діє в громаді місцева стратегія, цільова програма щодо цивільного захисту населення?

Також Рішенням виконавчого комітету [№95](#) від 20.06.2023 року було затверджено План основних заходів цивільного захисту Садівської сільської ради на 2023 рік, в межах якого було визначено наступні завдання:

1. Створення та забезпечення функціонування [класів безпеки в закладах освіти](#).

Строк виконання: до 15 грудня 2023 року.

Відповідальними за виконання з числа органів місцевого самоврядування: Управління освіти, культури, молоді та спорту Садівської сільської ради.

Офіційне відкриття класів безпеки за участю представників Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Сумській області у 2023 року відбулося в Садівському, Низівському, Сульському та Голубівському ліцеях Садівської сільської ради Сумського району Сумської області. Відповідно до методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України у класах створено 5 локацій, які визначають основні напрями особистої безпеки, поповнено матеріальну базу локацій “Домедична допомога”, “Мінна безпека”, “Безпека дорожнього руху”, створено медіатеку, забезпечено мультимедійною технікою для проведення просвітницьких заходів та навчальних занять.

2. Забезпечення утримання в постійній готовності до використання за призначенням захисних споруд цивільного захисту, призначених для укриття персоналу суб'єктів господарювання, віднесених до відповідних категорій цивільного захисту, об'єктів критичної інфраструктури, закладів охорони здоров'я.

Строк виконання: *постійно.*

Відповідальними за виконання з числа органів місцевого самоврядування: Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Садівської сільської ради.

3. Вжиття заходів до нарощування та задоволення потреб фонду захисних споруд цивільного захисту шляхом: 1) створення об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, зокрема швидкостроєваних, та споруд подвійного призначення під час будівництва, огляду (обстеження) та взяття на облік як споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів об'єктів різного призначення, що експлуатуються, облаштування фортифікаційних споруд як найпростіших укриттів.

Строк виконання: *до 24 грудня 2023 року.*

Відповідальними за виконання з числа органів місцевого самоврядування: Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Садівської сільської ради та суб'єкти підприємницької діяльності, керівники установ та організацій, що розташовані на підпорядкованій території (за згодою).

- 4.** Інформування населення про місця розташування захисних споруд цивільного захисту та інших споруд, призначених для його укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок їх заповнення та поведження в них з урахуванням доступності таких споруд для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а також стан їх готовності до використання за призначенням. Створення загальнодоступних інформаційних ресурсів із зазначеного питання.

Строк виконання: до 24 грудня 2023 року.

Відповідальними за виконання з числа органів місцевого самоврядування: Відділ житлово-комунального господарства архітектури, містобудування та цивільного захисту населення, Відділ соціального захисту населення, Організаційний відділ, суб'єкти господарювання (за згодою).

- 5.** Створення консультаційних пунктів з питань цивільного захисту та призначення осіб, відповідальних за організацію їх роботи.

Строк виконання: протягом 2023 року.

Відповідальними за виконання з числа органів місцевого самоврядування: Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Садівської сільської ради, Організаційний відділ.

Розпорядженням сільського голови [№24-ОД](#) від 08.02.2024 року було створено Офіс з підтримки цивільного населення при Садівській сільській раді. Визначено його кадровий склад та завдання.

- 6.** Забезпечення придбання засобів радіаційного та хімічного захисту для непрацюючого населення, яке проживає в зонах можливого радіаційного забруднення та прогнозованих зонах хімічного забруднення.

Строк виконання: *протягом 2023 року.*

Відповідальними за виконання з числа органів місцевого самоврядування: Комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Садівської сільської ради.

- 7.** Завершення створення: 2) ланок територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту та їх субланок.

Строк виконання: *до 15 червня 2023 року.*

Відповідальними за виконання з числа органів місцевого самоврядування: Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Садівської сільської ради.

Рішенням виконавчого комітету [№147](#) від 30.08.2023 року було створено субланку Садівської сільської ради Сумської районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Сумської області. Одним із основних завдань, що виконуються субланкою у режимі підвищеної готовності, є уточнення та здійснення заходів щодо захисту населення і територій від можливих надзвичайних ситуацій; приведення у готовність наявних сил і засобів цивільного захисту, залучення у разі потреби додаткових сил і засобів.

8. Поновлення (уточнення): 1) планів: проведення заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій; найменування заходу цивільного захисту на особливий період.

Строк виконання: III квартал/до 30 квітня 2023 року.

Відповідальними за виконання з числа органів місцевого самоврядування: Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Садівської сільської ради.

9. Інші заходи в межах Плану.

Вказані в Плані показники (індикатори) виконання заходів Плану, а саме, що майже всі завдання в межах Плану є виконаними, але за відсутності інших підтверджуючих документів (звіти про виконання, кошториси, публікації тощо) не маємо можливість для висновку, що усі визначені заходи були реалізовані в повній можливій з урахуванням воєнного стану мірі. Реальна картина показує, що будь-яких звітів з детальним описом виконаної роботи, паспортів з кошторисом вказаного Плану немає. Наряду з цим потребують уточнень окремі заходи на кшталт інформування населення, роботи консультаційних пунктів і тд, адже жодної інформації нами на сайті з цього приводу знайдено не було. Відповідно не можна з упевненістю резюмувати, що робота в цьому напрямку ведеться в належній мірі. Під час спілкування з представниками сільської ради та доопрацювання звіту, зазначено, що не вся інформація підлягає оприлюдненню з безпекових питань.

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

- 1.** Необхідно створити окремий розділ на сайті ради «Цивільна Безпека» та викласти програму в текстовому PDF-форматі.
- 2.** Запровадити практику залучення населення до прийняття рішень з поліпшення стану безпеки у громаді (створення робочих груп, дорадчих органів, проведення консультацій тощо).
- 3.** Забезпечити вчасне та публічне звітування по окремим питанням, які стосуються роботи консультаційних пунктів, інформування громадян, тощо.

Підсумковий бал:

Чи впроваджуються у громаді заходи з цивільного захисту населення?

Розпорядженням сільського голови [№24-ОД](#) від 08.02.2024 року було створено Офіс з підтримки цивільного населення при Садівській сільській раді. Визначено його кадровий склад та завдання, однак на сайті громади ми не виявили жодних рішень Офісу або підтверджуючих його діяльність документів. По суті це консультативно-дорадчий орган при сільській раді, який має право аналізу та моніторингу наявних в громаді потреб та проблем та подання пропозицій до змін у місцевих цільових програмах.

Рішенням виконавчого комітету [№95](#) від 20.06.2023 року було затверджено План основних заходів цивільного захисту Садівської сільської ради на 2023 рік. У Плані визначено відповідальний орган з числа структурних елементів сільської ради – Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Садівської сільської ради. Згідно зазначеного опису індикаторів виконання в Плані, наразі забезпечено повну готовність до використання за призначенням фонду захисних споруд громади. Рішенням виконавчого комітету Садівської сільської ради від 03.04.2024 №485 затверджено План евакуації населення, матеріальних та культурних цінностей з районів можливих бойових дій у безпечні райони та території Садівської територіальної громади Сумського району Сумської області, – зазначено під час доопрацювання звіту.

Як зазначено в відповіді на запит, який експерти зробили під час проведення моніторингу безпеки, рішенням виконавчого комітету [№16](#) було створено Комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій в Садівській сільській раді Сумського району Сумської області.

Отже, в громаді реалізуються окремі ініціативи цивільного захисту населення із реагування на проблеми воєнного періоду та надзвичайні обставини. Про що свідчать заходи, які проводяться у громаді у сфері цивільного захисту населення (перелічені в Плані). Звіту за Планом за 2023 рік поки що немає, що не дає нам змогу достеменно оцінити ступінь виконання цього індикатору на належному рівні.

Офіс було створено на вимогу постанови Кабінету Міністрів України від 09 травня 2023 року NN^о470 “Про координаційні центри підтримки цивільного населення”, розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації, начальника обласної військової адміністрації від 09.06.2023 №236 – ОД “Про утворення координаційного центру підтримки цивільного населення при Сумській обласній державній адміністрації – обласній військовій адміністрації” (зі змінами внесеними розпорядження голови Сумської ОДА № 419 – ОД від 23.08.2023). Відповідно Офіс підконтрольний Координаційному центру підтримки цивільного населення при Сумській обласній державній адміністрації – обласній військовій адміністрації, і діє до моменту ліквідації цього Центру, або до прийняття Офісом чи Сільською радою рішення про ліквідацію.

Щодо Гендерного балансу, з **13** членів Офісу, **9** – жінки.

В ГУ Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Сумській області в доповненні до звіту зазначили, що посадові особи, працівники Садівської сільської ради, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, проходять на територіальних курсах Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Сумської області функціональне навчання, яке забезпечує набуття та систематичне оновлення спеціальних знань, умінь і навичок з питань цивільного захисту, у терміни визначені законодавством.

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

1. Забезпечити системне проведення навчань з питань цивільного захисту посадових осіб, працівників органів місцевого самоврядування.
2. Впровадити проекти цивільного захисту населення із реагування на проблеми воєнного періоду.
3. Оприлюднити звіт про виконання заходів за 2023 рік.

Підсумковий бал:

1

Чи організовано ОМС функціонування системи оповіщення населення у громаді?

Рішенням виконавчого комітету [№95](#) від 20.06.2023 року було затверджено План основних заходів цивільного захисту Садівської сільської ради на 2023 рік, одним із завдань якого є інформування населення про місця розташування захисних споруд цивільного захисту та інших споруд, призначених для його укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок їх заповнення та поводження в них з урахуванням доступності таких споруд для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а також стан їх готовності до використання за призначенням. Створення загальнодоступних інформаційних ресурсів із зазначеного питання.

Рішенням виконавчого комітету [№147](#) від 30.08.2023 року було створено субланку Садівської сільської ради Сумської районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Сумської області. Основними завданнями, що виконуються субланкою у режимі підвищеної готовності, є здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту, а також населення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії у можливій зоні надзвичайної ситуації.

Рішенням виконавчого комітету [№266](#) від 10.11.2023 року було затверджено План заходів зі створення місцевої системи централізованого оповіщення Садівської територіальної громади, яким передбачено до 01.07.2024 року створити місцеву автоматизовану систему централізованого оповіщення Садівської

територіальної громади з можливістю організаційно-технічної інтеграції у обласну територіальну автоматизовану систему централізованого оповіщення. Координацію роботи та узагальнення інформації щодо виконання рішення покласти на відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення.

Рішенням виконавчого комітету [№265](#) від 10.11.2023 року було затверджено Положення про місцеву автоматизовану систему централізованого оповіщення Садівської сільської ради. Місцева автоматизована система централізованого оповіщення (МАСЦО) Садівської сільської ради – це сукупність організаційно і технічно поєднаних програмних і технічних засобів, телекомунікаційних мереж, телемереж та інших засобів оброблення та передачі (відображення) інформації, що призначені для своєчасного доведення сигналів та інформації з питань цивільного захисту від територіальної системи централізованого оповіщення Сумської області до осіб керівного складу сільської ради, органів управління та сил цивільного захисту Садівської субланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Сумської області та населення, а також підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності, що здійснюють діяльність на території сільської ради, у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

МАСЦО Садівської сільської ради передбачає взаємодію із ТСЦО та відповідними локальними, спеціальними і об'єктовими системами оповіщення підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності і господарювання, що діють на території сільської ради.

Основними завданнями МАСЦО є:

- Отримання сигналів, команд, розпоряджень та повідомлень про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій від ТСЦО.
- Отримання інформації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій від локальних, спеціальних і об'єктових систем оповіщення (систем раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення (далі – СРВНСО) на об'єктах підвищеної небезпеки (далі – ОПН), потенційно-небезпечних об'єктах (далі – ПНО).
- Оповіщення осіб керівного складу сільської ради, органів управління та сил цивільного захисту, координаційних органів Садівської субланки територіальної підсистеми ЄДСЦЗ Сумської області (членів комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій сільської ради, комісії з питань евакуації сільської ради), територіальних спеціалізованих служб цивільного захисту місцевого рівня, підприємств, де функціонують спеціальні, локальні або об'єктові системи оповіщення, установ, організацій, місць масового перебування людей.
- Оповіщення населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації з використанням мереж мобільного (рухомого) зв'язку, мережі Інтернет (сайт, соціальні мережі), використовуючи сигнально-гучномовні пристрої, у тому числі встановлені на транспортних засобах та шляхом здійснення подвірного обходу з обов'язковим доведення сигналів і повідомлень до осіб з фізичними, психічними, інтелектуальними та сенсорними порушеннями.

Рішенням сільської ради № XXX від 03.04.2024 року було затверджено Програму створення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення Садівської сільської ради Сумського району Сумської області.

У межах реалізації Програми планується протягом 2024 року провести виділення необхідних коштів (у кошторису – **80 тис. грн.**) з метою:

- виготовлення проектно-кошторисної документації;
- придбання та встановлення програмно-апаратних комплексів, кінцевого обладнання та сучасних гучномовних пристроїв для оповіщення населення;

Перелік заходів	Строк виконання заходу	Виконавці (голови розпорядник коштів)	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн.	Очікуваний результат
2	3	4	5	6	7
1. Створення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення Садівської сільської ради:				80,0	Посилення громадської безпеки, забезпечено своєчасне оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, аварій, катастроф, епідемій, пожег тощо підприємств, установ, організацій та населення з урахуванням новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій та змін, що відбулися у суспільстві
1.1. Виготовлення проектно-кошторисної документації	2024 рік	Садівська сільська рада	Бюджет Садівської СТГ	80,0	
1.2. Придбання та встановлення програмно-апаратних комплексів, кінцевого обладнання та сучасних гучномовних пристроїв для оповіщення населення	2024 рік	Садівська сільська рада	Бюджет Садівської СТГ	-	
1.3. Придбання інших технічних засобів оповіщення та зв'язу	2024 рік	Садівська сільська рада	Бюджет Садівської СТГ Інші джерела, не зборовані закономоствами	-	
1.4. Оплата за утримання, технічне обслуговування та удосконалення (модернізацію) системи оповіщення	2024 рік	Садівська сільська рада	Бюджет Садівської СТГ	-	

Скріншот офіційних документів з сайту ОМС

- придбання інших технічних засобів оповіщення та зв'язку;
- оплата вартості монтажу та пуско-налагоджувальних робіт;
- оплата за утримання, технічне обслуговування та удосконалення (модернізацію) системи оповіщення.

Координація та контроль за виконанням Програми покладається на відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Садівської сільської ради.

Наразі, за словами мешканців Садівської громади, в с. Сад та с. Низи відсутнє інформування населення про тривогу взагалі, на випадок відсутності електроенергії альтернативне інформування населення про тривогу також не передбачене. В ГУ Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Сумській області в доповненні до звіту зазначили від Садівської сільської ради не надходило звернення щодо узгодження спільних дій для залучення автомобіля з гучномовцями, як альтернативного способу оповіщення населення за відсутності електроенергії.

Під час зустрічі з громадою з'ясували, що мешканці отримують інформацію з мобільних додатків, фіксують всі тривоги та не вважають це прогалиною в роботі ОМС, крім того, чітко аргументована думка щодо недоречності в маленьких громадах прикордонної області встановлення гучної системи оповіщення, яка заважає та нервує громадян, тож вважаємо за можливе поставити бал в цьому індикаторі.

Підсумковий бал:

1

Чи створено ОМС систему евакуації населення?

Рішенням виконавчого комітету [№96](#) від 20.06.2023 року було затверджено План евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей в особливий період у разі виникнення загрози проведення бойових дій на території Садівської територіальної громади Сумського району Сумської області, однак додатки до цього рішення, а отже і сам план, недоступні.

Рішенням виконавчого комітету [№34](#) від 17.03.2021 року “Про організацію проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на території Садівської сільської ради Сумського району Сумської області” було створено Комісію з питань евакуації Садівської сільської ради Сумського району Сумської області (далі – Комісія), яка є органом управління цивільного захисту ради, що утворюється з метою проведення заходів щодо організованого вивезення (виведення) та приймання евакуйованого населення і майна на території Садівської сільської ради Сумського району Сумської області при виникненні надзвичайних ситуацій мирного часу та в особливий період.

У актуальних редакціях (Рішення виконавчого комітету [№79](#) від 26.04.2023 року) містяться положення про кадровий склад Комісії, а також поверхнево окреслено їх повноваження, одним з яких є розроблення відповідних розділів плану евакуації, а також його оновлення та щорічне коригування станом на 01 січня поточного року. Щодо гендерного балансу, з **24** членів Комісії, **17** – жінки.

Попри це, на сайті громади доступний лише Перелік збірних пунктів евакуації Садівської сільської ради Сумського району Сумської області (Рішення виконавчого комітету №74 30.06.2021 року), який містить тільки 2 таких пункти і лише на території Садівської сільської ради.

Паралельно до цього, як зазначено в відповіді на запит, який експерти зробили під час проведення моніторингу безпеки, рішенням виконавчого комітету №16 було створено Комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій в Садівській сільській раді Сумського району Сумської області.

Одне із завдань даної комісії – у разі необхідності вжиття заходів з евакуації населення, проте жодних дописів чи рішень щодо стану реалізації цього повноваження на сайті громади виявлено не було.

Із **13** членів Комісії, **4** – жінки.

Також, Рішенням виконавчого комітету [№147](#) від 30.08.2023 року було створено субланку Садівської сільської ради Сумської районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Сумської області. Основними завданнями, що виконуються субланкою у режимі повсякденного функціонування, зокрема є забезпечення здійснення планування заходів цивільного захисту. Жодних актів цієї субланки щодо планів евакуації в разі виникнення надзвичайних ситуацій ми не знайшли.

На сайті громади наявні інформаційно-просвітницькі [дописи \(тривожна валіза у разі евакуації та інші\)](#) з питань евакуації, а також загальна інформація щодо [дій населення у разі оголошення евакуації](#). Окремих довідникових матеріалів з боку місцевої влади не виявлено.

Під час спілкування з місцевими мешканцями ми виявили інформацію про те, що через месенджери соціальних мереж ОМС активізували роботу в цьому напрямі в березні-квітні, зокрема, проводиться опитування місцевих мешканців щодо дій у разі загрози, перелічуються дії, які необхідно зробити у разі, якщо це буде необхідно. Тактика та комунікація потребує доопрацювання задля зменшення тривожності населення, але можемо відмітити це як позитивне зрушення.

Більше того, оновленої інформації щодо чинних планів евакуації населення, цінностей, механізмів життєзабезпечення населення в евакуйованих районах та інших необхідних заходів на офіційних ресурсах міської ради станом на час написання звіту – не виявлено.

Але під час роботи над звітом, ГУ Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Сумській області надало інформацію що відповідно до розпорядження голови Сумської обласної

державної адміністрації – начальника обласної військової адміністрації від 12.05.2023 № 255/62 дск” Про проведення командно-штабного навчання” з 16 травня по 20 травня 2023 року проводилося командно-штабне навчання із практичним відпрацюванням заходів захисту населення Сумської області при виникненні надзвичайної ситуації військового характеру, пов’язаною із застосуванням зброї масового ураження, із залученням постійно діючих органів управління та сил цивільного захисту, де також відпрацьовувалась евакуація населення Садівської сільської територіальної громади. Посилання на інформацію – https://t.me/Sumy_news_ODA/16307.

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

1. Надати можливість мешканцям громади, в тому числі з порушеннями зору та слуху, ознайомитися з планами евакуації населення.
2. Розробити плани життєзабезпечення населення у безпечних районах.
3. Розробити плани евакуації маломобільних груп населення.
4. Передбачити матеріально-технічні та транспортні засоби, які необхідні для проведення евакуації населення.
5. Розробити та впровадити плани з проведення інформаційно-просвітницьких заходів евакуації населення.

Підсумковий бал:

1

Чи забезпечив ОМС функціонування захисних споруд?

Рішенням виконавчого комітету [№136](#) від 30.08.2023 року було затверджено проект "Капітальний ремонт споруди цивільного захисту (протирадіаційне укриття) Садівського ліцею Садівської сільської ради, розташованого за адресою: 42343, Сумська область, Сумський район, село Сад, вулиця Шкільна 3", однак плану/паспорту чи інших уточнювальних документів на сайті та в самому Рішенні не було.

Рішенням сесій сільської ради від 20.12.2023 року було затверджено Програму [«Приведення захисних споруд цивільного захисту, протирадіаційних укриттів \(ПРУ\) у готовність до укриття населення на 2024-2026 роки»](#). Метою Програми є забезпечення розвитку цивільного захисту Садівської сільської ради та фінансування заходів щодо реалізації державної політики у сфері захисту населення від надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру, підвищення рівня безпеки населення при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій техногенного, воєнного та природного характеру.

Завданнями Програми є:

- підвищення рівня готовності захисних споруд до дій за призначенням та успішна реалізація державної політики у сфері захисту населення та території сільської ради від надзвичайних ситуацій техногенного, природного та воєнного характеру;
- забезпечення належного рівня безпеки населення і захисту їхнього життя і здоров'я;

- реконструкція, модернізація та вдосконалення захисних споруд та своєчасне інформування населення про їхнє місцезнаходження;
- створення, накопичення, збереження та щорічне оновлення матеріального резерву;
- створення сприятливих умов для функціонування захисних споруд.

Виконання Програми покладено на Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Садівської сільської ради Сумського району Сумської області.

Розпорядженням сільського голови [№23-ОД](#) від 13.02.2023 року було затверджено посадові інструкції працівників відділу житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Садівської сільської ради Сумського району Сумської області. Зокрема визначено права та обов'язки начальника, головного спеціаліста та спеціаліста I категорії, до яких входить в тому числі забезпечення інформаційного оповіщення населення через сайт громади про матеріали, що стосуються компетенції Відділу. Однак на сайті більшість документів наразі відсутня.

Рішенням виконавчого комітету [№95](#) від 20.06.2023 року затверджено План основних заходів цивільного захисту Садівської сільської ради на 2023 рік, одним із напрямків якого є удосконалення системи цивільного захисту на території громади і згідно даних в Плані – більшість заходів в межах цього напрямку було реалізовані. На цей напрям було виділено кошти з місцевого бюджету. В тому числі завдання "Інформування населення про місця розташування захисних споруд цивільного захисту та інших споруд, призначених для його укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок їх заповнення та поведження в

них з урахуванням доступності таких споруд для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а також стан їх готовності до використання за призначенням.

укриттів	(за згодою)		
4. Інформування населення про місця розташування захисних споруд цивільного захисту та інших споруд, призначених для його укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок їх заповнення та поведіння в них з урахуванням доступності таких споруд для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а також стан їх готовності до використання за призначенням. Створення загальнодоступних інформаційних ресурсів із зазначеного питання	Відділ житлово-комунального господарства, архітектури, містобудування та цивільного захисту населення Відділ соціального захисту населення Організаційний відділ Суб'єкти господарювання (за згодою)	до 24 грудня	поінформовано населення розміщено інформацію про фонд захисних споруд цивільного захисту на офіційних веб-ресурсах

Скріншот офіційних документів з сайту ОМС

Як ми бачимо, в заході №4 вказано “Створення загальнодоступних інформаційних ресурсів, проте, як показник виконання данного індикатору – “поінформовано населення та розміщено інформацію про фонд захисних споруд цивільного захисту на офіційних веб-ресурсах”. На жаль, станом на звітну дату, інформації щодо фонду захисних споруд в загальному доступі ми не виявили, поінформованість населення оцінити ми не можемо, бо невідомі критерії оцінки.

Під час бесід з місцевими мешканцями ми дізнались про те, що більшість немає інформації про наявні захисні споруди, більше того, у разі повітряної тривоги відсутня наразі працююча система оповіщення, тож реагування на небезпеку – справа особистої відповідальності.

Під час візиту до громади ми відвідали захисні споруди в двох навчальних закладах. Вони забезпечені елементами доступності, туалетами, відремонтовані та мають необхідні елементи, але, за зауваженням посадовців, потребують підтримки для повноцінного оснащення більш сучасними та зручними меблями та ін.

Фото ГП УГСПЛ в м. Суми

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

1. Сприяти забезпеченню функціонування захисних споруд в нормальних умовах, а також дбати про відкритий доступ до них.
2. Систематично інформувати населення про захисні споруди цивільного захисту та їх доступності.

Підсумковий бал:

1

Чи проводиться ОМС інформаційно-просвітницькі кампанії у сфері безпеки?

У громаді періодично проводяться інформаційно-просвітницькі заходи у сфері безпеки. Зокрема, на сайті громади періодично розміщуються алгоритми дій чи правила поведження для населення під час [сигналу](#) “Повітряна тривога”, або як діяти у випадку [радіаційної аварії](#), матеріали щодо [пожежної](#) та [мінної](#) безпеки.

Задля проведення системної інформаційно-просвітницької роботи серед населення у сфері безпеки у громаді створено консультаційні пункти з питань цивільного захисту (Рішення виконавчого комітету [№ 95](#) від 0.06.2023 року).

На базі консультаційних пунктів надається інформація про можливі надзвичайні ситуації, у зоні яких або у зоні можливого ураження від яких вони можуть опинитися, а також про способи захисту від впливу небезпечних факторів, викликаних такими надзвичайними ситуаціями.

Також консультативну роботу з постраждалими від воєнних дій населенням проводить Офіс з підтримки цивільного населення при Садівській сільській раді (Розпорядженням сільського голови [№24-ОД](#) від 08.02.2024 року), однак на сайті громади ми не виявили жодних рішень Офісу або підтверджуючих його діяльність у цьому напрямку документів.

Просвітницько-інформаційну роботу в цих пунктах здійснюють через проведення консультацій з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, надання інформаційної допомоги у телефонному режимі та через мережу “[Інтернет](#)”, розповсюдження серед населення [рекомендацій](#), [буклетів](#), [пам’яток](#), [попереджень](#) тощо.

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

Забезпечити облаштування консультаційних пунктів матеріально-технічними засобами та провести стратегічне планування їхньої роботи на 2024 рік.

Підсумковий бал:

1

Висновок:

У громаді прийнято цільові програми у сфері громадської та цивільної безпеки. Програми орієнтовані на поліпшення рівня безпеки у громаді та мають визначені бюджети та перелік заходів. Втім, заходи обмежені та подекуди дублюються, тож варто переглянути програми з точки зору логічності та відповідності заходів меті та завданням.

У громаді створені дорадчі координаційні органи у сфері безпеки, але не проводиться системна робота з дослідження стану громадської безпеки у громаді, не системно залучаються мешканці громади до формування місцевих політик за цим напрямом.

Ведеться робота з впровадження системи оповіщення населення у разі тривоги, але відмітимо, що наразі в громаді є дискусія з доцільності встановлення дороговартісної системи в невеликій громаді.

Реалізація заходів з цивільної безпеки реалізується в рамках прийнятих місцевих документів, посадовці проходять функціональне навчання на територіальних курсах Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Сумської області, яке забезпечує набуття та систематичне оновлення спеціальних знань, умінь і навичок з питань цивільного захисту.

У громаді знаходиться в стадії організації системна діяльність з інформування населення про тривожні події, наявних сховищ та евакуації населення. Втім, аналіз показав, що відповідна робота потребує прискорення та посилення.

Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) – найбільша асоціація правозахисних організацій України, що об'єднує 27 правозахисних недержавних організацій. Спілка сприяє розвитку гуманного суспільства, що базується на повазі до людського життя, гідності та гармонійних стосунків між людиною, державою і природою через створення платформи для співпраці між членами Спілки та іншими учасниками правозахисного руху.

04070, м. Київ, вул. Фролівська, 3/34
Тел. +38 044 485 17 92
факс +38 044 245 99 24
<http://www.helsinki.org.ua>
e-mail: office@helsinki.org.ua

